

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8199 Dep
0032 OSLO

Deres ref.:
Vår ref.: 2010/3923 EST003/863
Dato: 26.10.2010

Tilbakemelding fra Universitetet i Tromsø på forslag til strategi for rekruttering til samisk høyere utdanning

Vi viser til brev fra Kunnskapsdepartementet datert 2. juli 2010 hvor Universitetet i Tromsø (UiT) inviteres til å gi innspill på forslag til strategi for rekruttering til samisk høyere utdanning.

Universitetet i Tromsø er positiv til at det arbeides med en strategi for å øke rekrutteringen til samisk høyere utdanning. Vi vil i det følgende gi noen innspill til den foreslåtte rekrutteringsstrategien.

Definisjon av samisk høyere utdanning

I strategiens kapittel 3, side 13 defineres samisk høyere utdanning. Litteratur er ikke omfattet av definisjonen. UiT foreslår derfor at definisjonens siste setning endres til: " Samisk høyere utdanning omfatter imidlertid også temaer som samisk litteratur, samfunnsliv, tradisjonell kunnskap, historie og kultur."

Samiske fagplaner

Rekruttering til samisk høyere utdanning forutsetter at opplæringa i grunnskolen og på videregående skole er god. Per i dag er det tre fag i grunnskolen som ikke har egne samiske fagplaner: matematikk, engelsk og kroppsøving. Det bør vurderes å innføre samiske fagplaner også for disse fagene.

Utvikling av kulturelt forankrede læremidler

UiT anbefaler at det i arbeidet med å heve kompetansen, jmfør punkt 3.7 i strategien, fokuseres mer på det kulturelle aspektet ved for eksempel å utvikle kulturelt forankrede læremidler som kan benyttes i etter- og videreutdanningskurs for samiske lærere og lærere ved øvrige lærerutdanningsinstitusjoner. Dette kan bidra til at også norske lærere og elever får bedre innsikt i samiske forhold.

Rekruttering til utdanningstilbud innenfor samisk kultur

Som nevnt i avsnittet over, fokuserer strategien i for liten grad på det kulturelle aspektet. I strategiens punkt 3.1 heter det at " Samisk høyere utdanning omfatter imidlertid også temaer som samisk samfunnsliv, tradisjonell kunnskap, historie og kultur". Rekruttering til utdanningstilbud hvor disse temaene inngår omtales imidlertid ikke i resten av strategidokumentet. UiT mener at det bør

utarbeides tiltak rettet mot slike utdanningstilbud for å sikre bredden og helheten innenfor samisk høyere utdanning.

Samisk i lærerutdanninga

Det kan være aktuelt for UiT å tilby samisk som fagvalg innenfor den nye femårige lærerutdanninga for 5-10 trinn. Det er per i dag ikke mulig å samkjøre undervisninga i samisk i lærerutdanninga med det eksisterende studietilbudet i samisk fordi disse utdanningene er svært ulikt organisert. Lærerutdanninga inneholder dessuten praksisperioder, noe som vanskeliggjør samkjøring med andre emner. Rekrutteringsgrunnlaget er sannsynligvis lavt, og det vil bli kostnadskrevenne å tilby samisk i lærerutdanninga for et lite antall studenter innenfor dagens økonomiske rammer.

Utdanningsinstitusjonene bør tilrettelegge for utdanning i samisk språk på alle nivåer. I tillegg til lærerutdanning med samisk språk som gir kompetanse til undervisning på morsmålsnivå, bør det også gis et tilbud som kvalifiserer for undervisning på 2. språksnivå. Dette vil kunne dekke et behov som flere skoler har.

Det er behov for å utarbeide grunnlagsmateriale om hvor ferdig utdannede lærere med samisk språkkompetanse har sitt virke. Et slikt grunnlagsmateriale vil kunne bidra til at det blir enklere å rette hensiktsmessige virkemidler for rekruttering av samisklærere til etter- og videreutdanningstilbud.

Fleksibilisering av samiske studier

Universitetet i Tromsø opplever stor pågang av studenter som ønsker å følge samiskundervisning utenom de ordinære tilbudene på campus. Universitetet har per i dag ikke nok lærerressurser til å utvide tilbudet i samisk. Både UiT og andre institusjoner opplever det som vanskelig å få tak i kvalifisert undervisningspersonell til utvidede tilbud i samisk. UiT ønsker derfor å utarbeide fleksible studietilbud i samisk for å imøtekomme etterspørselen etter studietilbud i samisk utenfor campus.

Regionalt samarbeid

I rekrutteringsstrategien pekes det på at tilgjengeligheten til de samiske utdanningstilbudene må bedres. En bedring i tilgjengelighet fordrer et bredere og tettere samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene som tilbyr samisk utdanning for å utnytte ressursene bedre. Det bør være et mål at institusjonene i samarbeidsregionen utvikler et bredt tilbud, herunder fleksible studietilbud. Vi ønsker spesielt å understreke behovet for samarbeid mellom institusjonene om tilbud i lulesamisk og sørsamisk.

Kommentarer til vedlegg 3: Samisk utdanning og forskning ved Universitetet i Tromsø

Til oversikten over samiske utdanningstilbud og forskning, punkt 3.1 *Generelt*, foreslår vi at følgende opplysninger tas med:

Universitetet i Tromsø har siden etableringen i 1972 tilbudt studier i samisk språk på alle nivåer til og med ph.d.-nivå. Fra og med 2003 har universitetet tilbudt samisk språk til studenter som ikke har samisk som morsmål. I tillegg til det ordinære fagtilbudet har UiT et eget forskningscenter for samisk språkteknologi. Senteret arbeider med datamaskinell analyse av samisk språk, og har som oppgave

både å gi bedre grunnlagsdata for samisk språkforskning, og å skape forutsetninger for at de samiske språkene skal kunne fungere som administrasjonsspråk i et moderne samfunn.

Vennlig hilsen

Lasse Lønnum
universitetsdirektør

Rigmor Bjørkli
assisterende utdanningsdirektør